

Međunarodna konferencija »Sociology and Interdisciplinarity: Central and South East European Perspectives«

Zadar, 8–10. svibnja 2008.

U organizaciji Odjela za sociologiju Sveučilišta u Zadru kao domaćina te pod pokroviteljstvom Hrvatskoga sociološkog društva i Međunarodnoga sociološkog udruženja (ISA) održana je međunarodna konferencija od 8. do 10. svibnja 2008. pod nazivom *Sociology and Interdisciplinarity: Central and South East European Perspectives*.

Konferencija je okupila izlagatelje iz Austrije, Belgije, Bugarske, Češke, Hrvatske, Italije, Njemačke, Rumunjske, Slovenije, Španjolske i Velike Britanije. Pozdravne riječi na otvorenju uputili su Saša Božić, organizator skupa, Inga Tomić-Koludrović, predsjednica Hrvatskoga sociološkog društva, i Ronald Pohoryles, predsjednik Akademskog vijeća. R. Pohoryles dao je i uvodne napomene o europskim perspektivama sociologije i interdisciplinarnosti u izlaganju pod naslovom »Changing paradigms in a changing world: Social sciences and humanities in transition«.

Teme izlaganja vezale su se uz položaj interdisciplinarnosti unutar sociologije u srednjoj i jugoistočnoj Europi te njezine implikacije na trenutačni status sociologije kao discipline i njezin budući razvoj. Tematske cjeline započinjale su uvodnim predavanjima, nakon kojih su u paralelnim sesijama slijedila izlaganja i rasprave, a u stankama poster-prezentacije. Prvog radnog dana konferencije Vjeran Katunarić otvorio je izlaganja uvodnim predavanjem »Building sociological knowledge within and across disciplinary boundaries«, u kojemu se osvrnuo na historijski razvoj sociologije, rani san sociologa o tzv. »čistoj sociologiji« i kasniji nastanak niza specijaliziranih socioloških disciplina. Autor je naveo različite pristupe

interdisciplinarnosti u Hrvatskoj te zaključio da vlade nerijetko ostaju nezainteresirane za rezultate znanstvenih istraživanja i njihovu primjenu. U izlaganju »Can interdisciplinarity be avoided? A glance at persons, theories and issues« Manfred Prisching govorio je o povećanju broja disciplina u društvenim znanostima i njihovoj specijalizaciji. Uspoređujući interdisciplinarnost i specijalizaciju u znanosti, istaknuo je kako posljednja često vodi »smanjenju obzora« zatvarajući se u vlastite granice.

Kako bi se vremenski optimizirala brojna izlaganja, održavane su paralelne tematske sesije. Prvu tematsku cjelinu *Ethnicity and Interdisciplinarity* otvorio je Michal Vašečka izlaganjem »Researching an ethnicity and ethnicizing a research: Specificities of research on ethnicity in Central Europe«. Autor je upoznao sudionike s pretjeranim kvantificiranjem mjerenih pojava međuetničkih odnosa te izostankom fokusa na fenomenološkom istraživanju percepcije etničnosti, što je potkrijepio raznim primjerima istraživanja etničnosti od 1989. u zemljama V4. Vašečka je sugerirao da bi navedena istraživanja trebala biti kontekstualizirana, multiparadigmatska i nekonvencionalne metodologije. U predavanju »Towards an identity theory of peace building« Julianne Funk Deckard govorila je o utjecaju religije na izgradnju etničkog identiteta, religijskim slobodama i izgradnji mira u poslijeratnoj Bosni i Hercegovini. Emilio Cocco raščlanio je unutar teme naslovljene »Ethnicity and social relations in South Eastern Europe: Interdisciplinarity and the search for a sociology of ethnic relations through cultural identities, institutional belonging and territorial affiliations« razvoj etničkog identiteta na području tranzicijskih zemalja europskog jugoistoka uz poseban osvrt na povezanost između teritorija, etničkog identiteta i državljanstva.

Druga tematska sesija *Interdisciplinarity and Professions* otvorena je izlaganjem Og-

njena Čaldarovića i Jane Šarinić »Interdisciplinarity in urban planning and the role of urban sociology: A hopeless mission?« Probleme interdisciplinarnosti u urbanom planiranju razmatrali su kroz pitanja o načinima na koje ono utječe na ljude iz različitih aspekata društva te čije vrijednosti predstavlja. U izlaganju »Economic sociology challenges« Denisa Krbec i Ivica Petrinić predstavili su razvoj ekonomske sociologije u posljednja dva desetljeća te napredak u razumijevanju tržišta i mrežnog oblika organizacija. Autori su zaključili da interdisciplinarnost znatno ovisi o ekonomskim uvjetima i institucionalnom statusu pojedinih znanstvenih područja. Giuseppe Caforio svojim je izlaganjem »Social sciences and the military: An example of an interdisciplinary and cross-national approach« upoznao sudionike s razvojnim tokovima i trendovima u sociološkim istraživanjima vojske te odnosima civilne i vojne populacije.

Sljedeću tematsku cjelinu *Interdisciplinarity: Sources and effects* otvorio je Ralph Kinnear predavanjem »'What counts? Who counts?': Interdisciplinary research in international development practice«. Autor je naveo različite aspekte u interdisciplinarnim istraživanjima koji utječu na društveni razvoj. Referirajući se na regionalni razvoj u središnjoj Europi, istaknuo je ulogu političara, ekonomista i različitih društvenih skupina u kontroli resursa, što za posljedicu može imati društveni sukob. Ada Ioana Dobrescu izložila je pod naslovom »Interaction and specialization in sociology« djelomičnu hijerarhiju znanstvenih disciplina podijelivši ih na temeljne i integrativne, a na primjeru socijalne psihologije prikazala je modele interakcije različitih disciplina. Posljednja je u sklopu ove tematske cjeline nastupila Biljana Kašić sa »Sociology as a potential place for counter-discourse?« govoreći o mogućnostima dijaloga među društvenim disciplinama.

Tematski blok *The 'Discipline' of Sociology* započeo je izlaganjem »Does interdis-

ciplinarity enhance or diminish the 'discipline' of sociology?« autorice Karen O'Reilly. Interdisciplinarnost zahtijeva profesionalnost u sociologiji, što prema autorici podrazumijeva čimbenike poput zaokruženoga i holističkog pristupa predmetu istraživanja, razumijevanja društvenih odnosa te poznavanja teorijskih koncepata koji su definirali sociologiju kao disciplinu. Mirko Petrić govorio je unutar teme »Cultural studies and interdisciplinarity in sociology« o suvremenim društvenim procesima iz njihova kulturnog aspekta te odnosu sociologije i kulturne teorije. »Disturbing interdisciplinarity« bio je naslov izlaganja Siniše Zrinščaka u kojem je govorio o pretpostavkama izoliranosti sociologije religije u odnosu na glavne sociološke tokove.

Drugi radni dan konferencije počeo je uvodnim predavanjem »New sociology of science: The problems of interdisciplinarity« Ivana Čalakovca. Autor je na primjeru dinamike kretanja bugarske znanstvene zajednice istaknuo perspektive interdisciplinarnosti, razvoj sociologije znanja i znanosti te potrebu preispitivanja polazišnih pozicija socioloških disciplina. U izlaganju »Sociology in postsocialism« Mirjana Ule govorila je o razvoju sociologije u posttranzicijskim zemljama naglašavajući kako je u njima sociologija nedovoljno spremna na izazove globalizacije te je istaknula nužnost aktivnijeg promicanja društvenih vrijednosti nasuprot ekonomskom prosperitetu.

Tematsku cjelinu *Communication and Health* otvorila je Cecilia Popa izlaganjem »Mental health in prison«. Federico Farini sudionike je na primjeru jedne talijanske regije upoznao sa zdravstvenim sustavom i interkulturalnom komunikacijom u predavanju pod naslovom »Intercultural communication and the promotion of change in the health-care system in region Emilia-Romagna: An integrated sociological-linguistic research«. Metka Kuhar predstavila je rezultate interdisciplinarnoga, sociološkog i komunikološkog

kog istraživanja među adolescentima o odnosu prema roditeljskom autoritetu izlaganjem »Authority in adolescent – parent relationships – a concept at the crossroads of different disciplines«.

Sljedeća tematska cjelina nosila je naslov *Sociology in Context*. Nico Bortolletto izložio je rad pod naslovom »Sociological implications of a social method: Action research revised« (suautor Everardo Minardi), u kojem je stavio naglasak na važnost dijaloga temeljenog na načelima demokracije u akcijskim istraživanjima ističući kako su kriteriji za takav dijalog podložni promjeni s obzirom na iskustvo sugovornikâ. Iskustveno znanje smatra jednakovrijednim teorijskome u razumijevanju socioloških fenomena. María Jesús Rosado Millán predstavila je pod naslovom »Sociology in Spain« sudionicima konferencije razvoj sociologije u Španjolskoj. Autorica smatra da se društvene pojave u Španjolskoj još uvijek dominantno proučavaju unutar zatvorenih granica dis-

ciplina. Trenutačno stanje trebali bi, prema njezinu mišljenju, promijeniti sociolozi potičući interdisciplinarnu suradnju kroz zajedničke istraživačke projekte. Posljednje izlaganje »Gender work relations in post-state socialism in interdisciplinary perspective« održao je Herwig Reiter. Osvrnuo se na transformaciju rodni uloga te odnose roda i zapošljavanja u istočnoeuropskim zemljama. Predlaže »triangulaciju interdisciplinarnosti«, pod čime podrazumijeva uporabu više disciplina s ciljem potpunijeg razumijevanja subjekta i metoda istraživanja.

Sesija zatvaranja skupa, koju je moderirao organizator konferencije Saša Božić, bila je posvećena diskusiji o predstavljenim temama.

Mario Bara

*Institut za migracije i narodnosti,
Zagreb*